

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. Resolvitur quæstio circa essentiam & definitionem Sacramenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

qualia in Lege veteri sunt transitus maris rubri, aqua profluens è petrà, comestio agni paschalis, manna, & pleraque sacrificia, quæ tamen Sacramenta non erant etsi gratiam per Christum dandam figurarent.

IV. *Obiic. Man- na, esum agni pascha- lis, & reli- qua hujus- modi, pauci- tantum, non omnibus gra- tiam signifi- ficasse.*

Dices cum Patre Vasquez, hæc quæ proximè retulimus significasse quidem gratiam, idque ex divinâ institutione, sed paucis tantum, non passim omnibus, quod tamen ad rationem Sacramenti requiritur. Sed contra primò: Sic enim multa Sacramenta non in lege solùm veteri, sed etiam nova non essent Sacramenta, cum omnibus passim gratiam non significant, sed doctioribus tantum. Contra secundo: Non magis requiritur significatio in Sacramento, quàm in sacrificio, sicut enim Sacramentum est signum gratiæ, ita per sacrificium protestamur Deum esse auctorem vitæ & mortis, ut cum Sancto Thoma 2. 2. quæst. 85. art. 2. docent communiter Theologi, unde S. Thomas ibidem sacrificium statuit in ratione sacri signi, hæc tamen ejus significatio omnibus non innotescit, ergo non est de ratione vel Sacramenti vel sacrificii, ut illius significatio passim ab omnibus cognoscatur, quod clarè constat in sacrificio illo, quod præcepit Deus Abraham Genes. 22. ut scilicet filium suum Deo in holo- caustum offerret, cujus tamen significatio, soli fortassis Abraham erat nota, cum tamen verum es- set signum à Deo institutum.

V. *Quid ad ra- tionem & conceptum signi suffi- ciat.*

Ad rationem ergo signi sufficit quòd ab ali- quo auctoritatem publicam habente, Republica scilicet vel Principe, ad rem talem significandam instituat, esto omnibus illius significatio non innotescat. Sic Adamus signa instituit ad placi- tum, rebus scilicet omnibus sua adaptavit nomi- na, ad quorum tamen significationem, & ut ra- tionem signi obtinerent, non erat necesse ut alii homines, licet plurimi tunc fuissent, illam scivissent, & perinde quoad hoc est quod Adamus statim post suam creationem illa nomina imposuisset, vel postea cum multos habuit posteros, ergo à fortiori Christus, qui caput est & prin- ceptus Ecclesiæ, poterit hujusmodi signa institue- re, quæ ut rationem signi obtineant, nil opus tunc ut omnibus vel maximè etiam hominum parti il- lorum significatio innotescat.

VI. *Dicunt alii ad rationem Sacramenti requiri ut aliquam sanctitatem & signifi- cat & con- firmat.*

Tertio dicunt alii, de ratione Sacramenti esse, ut & significet & conferat aliquam sanctitatem, sive illa vera & perfecta sit, nempe interna ani- mæ sanctitas & gratia, sive legalis & imperfecta, qualem conferebant antiqua Sacramenta & cere- moniæ: per hoc autem excluduntur à ratione Sacramenti pleraque ex iis, quæ contra priorem sententiam adduximus; transitus enim maris ru- bri, aqua profluens ex petrà, & alia hujusmodi, esto gratiam per Christum dandam significarent, nullam tamen omnino gratiam vel sanctitatem conferebant: ita Cano & alii.

VII. *Sed contra, in hoc enim modo procedendi prima tonsura esset Sacramen- tum.*

Contra tamen hoc est, multæ namque sunt in Lege nova ceremoniæ, sanctitatem aliquam con- ferentes, quæ tamen Sacramenta non sunt, ut prima tonsura per quam ceremoniam incipit ho- mo dicari cultui divino, quæ proinde aliquam sanctitatem confert, Sacramentum tamen non est, nec ordo ut ex communi Theologorum sen- tentiâ optimè declarat Vasquez hic, Disputatio- ne 236. cap. 1. & Coninck Disput. 20. dub. 1. Idem est de consecratione Abbatis, aquâ lustrali, & cæteris ejusmodi, absolutio etiam ab excom- municatione & censuris Ecclesiasticis secundum hanc sententiam esset Sacramentum; sicut enim

excommunicatio macula quædam legalis est, ita absolutio ab illâ, est quædam legalis sanctificatio; sicut in lege veteri per lotiones quasdam & sacrificia expiabantur homines à legalibus immunditiis, quas ex contractu mortuorum, & aliis causis con- traxerant.

Quarto itaque Suarez Disp. 1. sect. 2. duo ait esse de conceptu Sacramenti, primum ut aliquam sanctitatem, saltem imperfectam suscipienti con- ferat; secundum ut conferendo imperfectam veram animæ sanctitatem significet: hoc autem, inquit, nulli quod Sacramentum non sit, compe- tit. In hæc etiam sententia est P. Coninck art. 4. dub. 1. & multi ex Recentioribus. Contra tamen est: nam chrisma, sal, saliua, & alia in Baptismo adhiberi solita, aliquam sanctitatem, saltem im- perfectam conferunt, & veram, ac dona Spiritus Sancti significant; ergo erunt Sacramenta. Idem dicunt aliqui sequi de primâ tonsurâ, consecra- tione Abbatis, professione religiosâ, & aliis si- milibus, quæ tamen nullus ait esse Sacramenta.

VIII. *Conceptum Sacramenti in hoc sta- tuunt alii, ut imperfe- ctam sancti- tatem con- ferendo, ve- ram signifi- cat.*

Addit Pater Coninck n. 20. sicut legalis quædam sanctitas erat propria Legis antiquæ, ita veram sanctitatem, quæ in gratiâ & Spiritus Sancti donis consistit propriam esse præsentis status Ecclesiæ post Christum, quæ propterea Lex gratiæ dicitur: unde, inquit, ille, Sacramenta veteris Legis licet veram sanctitatem non conferrent, erant tamen vera Sacramenta, quia conferebant sanctitatem suo statui propriam, quod, cum nostris Sacra- mentalibus non competat, excludit ea à ratione Sacramentorum.

IX. *Hinc infen- dunt non- nulli Sacra- menta ve- teris Legis fuisse vera Sacramenta.*

Sed contra primò: Nami legalis quædam san- ctitas æquè propria est Ecclesiæ ac Synagogæ; habet enim Ecclesia ritus suos, & ceremonias non minùs quàm Synagoga habuit suos, vocatur autem Lex gratiæ, non quòd aliam sanctitatem non conferat, sed quòd Deus uberius jam gra- tiam & auxilia supernaturalia hominibus imper- tiatur, quàm ante adventum Christi. Contra secundo: Si ergo in Lege veteri fuisset aliquid institutum ad conferendum gratiam ex opere operato more nostrorum Sacramentorum, Ba- ptismus v. g. (quod affirmant multi de Circum- cisione) sequeretur non fore Sacramentum, quod tamen valde videtur mirum.

X. *Sed contra hoc est, nam legalis sancti- tatis, non minùs pro- pria est Legi- nova, quàm veteris.*

SECTIO TERTIA.

Resolvitur questio circa essentiam & definitionem Sacramenti.

ID imprimis certum exploratumque esse debet, apud omnes, ad rationem Sacramenti non sufficere ut sit quid speculativum, sed esse neces- sario debere signum practicum, seu causativum alicujus sanctitatis in eo qui Sacramentum susci- pit. Hinc quantumcunque verba formæ Sacra- menti Penitentiae, *Ego te absolvo*, &c. vi suâ, & naturaliter significant emundationem à peccatis, nisi tamen practice hanc emundationem signifi- carent, id est significando conferrent, non con- stituerent Sacramentum, sed essent falsa, sicut de facto sunt falsa dum proferuntur à laico. Hoc posito.

I. *Certum est ad Sacra- menti con- stitucionem non sufficere signum spe- culativum, sed debet esse practicum.*

Facilius multò hac in re est aliorum opiniones refellere, ut vidimus Sectione præcedente, quàm certi aliquid statuere, unde Pater Tannerus hic, Disp. 3. quæst. 1. dub. 1. octo diversas Sacramenti definitiones

II. *Maxima cir- ca naturam Sacramenti, generatim sumpti, est Auctoritas discrepans.*

definitiones refert quarum nulla Sacramenti essentiam penitus explicare videtur.

III. Notandum ex S. Augustino variis in locis, præcipue verò lib. 2. de peccatorum meritis & remissione, duo esse sanctificationum genera, quæ ab Apostolo traduntur ad Hebræos 5. una sanctificatio, & præcipua est per gratiam habitualem, & vocatur sanctificatio simpliciter, cum per illam vera conferatur animæ sanctitas. Alia est sanctificatio solum secundum quid, utpote per quam non confertur vera sanctitas, sed metaphorica tantum, & secundum quid, qualis per ritus & cæremonias antiquæ Legis conferebatur, & modo per nostras cæremonias confertur, non hominibus tantum, sed aliis etiam rebus, ratione & vitâ carentibus.

Duo in Lege nova sunt sanctificationum genera.

IV. Dico primò: De conceptu Sacramenti latè sumpti est, non ut significet solum speculativè, sed ut conferat & causet aliquam saltem sanctitatem: ita Suarez Disp. 1. sect. 2. Bellarminus lib. 1. de Sacramentis, cap. 12. & alii. Ratio est: alioquin enim multa essent Sacramenta, quæ non sunt, ut manna, transitus maris rubri, aqua profluens è petrà, &c.

De ratione Sacramenti generatim sumpti est, ut aliquando causet sanctitatem.

V. Dico secundò: De conceptu essentiali Sacramenti propriè dicti est, significando causare veram animæ sanctitatem: Ita Hugo de Sancto Victore libro 1. parte 9. cap. 2. Magister in quarto, dist. 1. quem ibidem sequuntur S. Thomas a. 1. quaestiunculâ 3. & multi tenent ex Recentioribus. Probatur: Nam alioqui sacramentalia erunt Sacramenta, ut prima tonsura, aqua lustralis, præsertim si tollat venialia, ut docet Divus Thomas hic, quæst. 87. art. 3. absolutio etiam ab excommunicatione, & aliis censuris Ecclesiasticis; hæc enim aliquo modo sanctificat, ut supra ostendimus, & reddendo homines expeditos ad suscipienda Sacramenta, & gratiam per illa recipiendam, veram sanctitatem significat. Hoc à fortiori sequitur in sacrificio missæ, non solum ex parte rei oblatæ, quæ Sacramentum est, nempe Christus sub speciebùs panis & vini contentus, sed etiam ex parte ipsius oblationis, prout actio transiens est, hanc enim sequitur esse Sacramentum, cum & gratiam per Christi mortem hominibus collatam significet, & sanctificationem aliquam ei cui applicatur, ex opere operato conferat, nempe expiationem à reatu aliquo peccatæ temporalis.

VI. Secundò probatur: Sacramentum enim ex vi suâ, & nominis impositione importat causationem gratiæ, & non tantum significationem illius speculativam. Hoc primò ostenditur ex S. Isidoro, qui lib. 6. Etymologiarum, cap. 18. tractans de origine hujus vocis, sic habet: *Sacramentum est, per quod sub regimento rerum visibilium divina virtus secretius salutem operatur.* Deinde hoc idem disertè tradit Catechismus Romanus de Sacramentis, his verbis: *Latini Doctores signa quadam sensibus subjecta, quæ gratiam quam efficiunt, simul etiam declarant. Sacramenta commodè appellari posse existimantur.* Unde definitionem Sacramenti, quam tradit S. Augustinus lib. 10. de Civitate Dei, capite quinto: *Sacramentum est signum rei sacræ:* sic explicat idem Catechismus: *Sacramentum est invisibilis gratia signum visibile, ad nostram justificationem institutum.*

Sacramentum ex ipsâ nominis impositione importat causationem gratiæ.

VII. Tertiò probatur: Sacramentum à sacrandò dicitur, ut cum S. Thoma communiter docent Theologi, ergo ab illo desumit denominationem Sacramenti propriè & simpliciter, quod propriè

Sacramentum à sacrandò dicitur.

sacrat, seu consecrat, & conjungit Deo, hoc autem est tantum gratia habitualis, non legalis illa & cæremonialis sanctitas, ergo. Unde Sanctus Thomas in quarto, dist. 1. quæst. 1. art. 1. ait, Sacramentum simpliciter est, quod causet sanctitatem, quod verò significat tantum, non est Sacramentum nisi secundum quid. Nec verum est quod asserunt Soto & Bellarminus loco citato, Sanctum Thomam in tertiâ parte mutasse sententiam, cum nullibi extet hæc sententiæ revocatio: nec quod hic eandem doctrinam expressè non repetat, sequitur ipsum illam revocasse, mos enim Sancti Thomæ est cum sententiam aliquam mutat, eam expressè revocare, ut constat variis locis, nam 3. parte, quæst. 12. a. 2. Corp. expressè revocat sententiam negantem Christo scientiam acquisitam, quam tamen dicit sibi in distinctionibus placuisse.

Hinc infero, Sacramenta veteris legis verè & strictè Sacramenta non fuisse, sed reductivè solum, & secundum quid, esto enim cum Sacramentis nostris in nonnullis conveniant, non tamen prout hoc nomine importantur: ita expressè Divus Thomas loco citato, & insinuat Catechismus Romanus supra, num. 5. & 6. ubi per rem sacram, cuius signum est Sacramentum, quam & significare debet & efficere, ait à divinarum rerum Scriptoribus intelligi gratiam habitualement. Cum ergo Sacramenta veteris legis gratiam habitualement non contulerint (Circumcisionem excipio, de quâ postea redibit sermo) unde ab Apostolo ad Galatas 4. vers. 9. vocantur *infirmis & egena elementa*, ad Colossenses 2. vers. 17. Sacramenta veteris legis vocat *umbra futurorum*: ad Hebræos 7. vers. 18. dicit *reprobationem eorum factam esse propter infirmitatem & inutilitatem*: ibidem & cap. 9. universim cæremonias & Sacramenta veteris legis ait esse *justitias carnis, & sanctificare ad emundationem carnis*: ergo non sunt propriè & strictè Sacramenta. Unde Sancti Patres, & Concilia nunquam Sacramenta illa vocant directè Sacramenta, sed cum addito Sacramenta veteris legis, nec ullam Sacramenti definitionem tradunt, quæ illis propriè conveniat.

Infero secundò, quomodo definiri debeat Sacramentum, nempe, *Sacramentum est res vel cæremonia sacra sensibilis, ad gratiam eam significandam, tum causandam stabiliter instituta.* Hanc Sacramenti definitionem apertè insinuare videtur Catechismus Romanus locis proximè citatis, & sufficienter probata est ex dictis.

Dices primò cum Patre Suarez disp. 1. sect. 2. Ratio sacrificii est communis sacrificio novæ legis cum sacrificiis antiquæ, ergo & Sacramenta. Negatur consequentia: Ratio enim formalis sacrificii in hoc consistit, quod *res aliqua peculiari modo Deo offeratur in testimonium supremi illius in res omnes domini.* Hæc ergo ratio in omnibus sacrificiis reperitur propriè & rigorosè, non tamen reperitur eadem ratio Sacramenti in Sacramentis Legis novæ & Mosæicæ, ut ostensum est.

Dices secundò, hinc sequi, nostra Sacramentalia æquè esse Sacramenta ac Sacramenta legis antiquæ. Respondeo nostra Sacramentalia eam sanctitatem & significare & conferre ut in Lege veteri potuissent dici Sacramenta si in illâ lege fuissent instituta, ut rectè Coninck quæst. 60. dub. 4. num. 20. Non sunt autem Sacramenta novæ Legis quia non conferunt veram sanctitatem: si quis autem contendat debere jam vocari saltem

VIII. Veteris Legis Sacramenta non erant propriè & strictè Sacramenta.

Antiquæ Legis Sacramenta ab Apostolo vocantur infirma & egena elementa.

IX. Vera Sacramenta nova Legis definitio.

X. Quomodo ratio sacrificii communis sit sacrificiis antiquæ Legis & nova, non tamen ratio Sacramenti.

XI. Obiic. Ergo nostra Sacramentalia æquè sunt Sacramenta ac Sacramenta antiquæ Legis.